

Communication New Channel

Revistă trimestrială a comunității CNC al ASE

Decembrie 2022

*CNC al ASE -
cheie a
performanței în
educație*

EDIȚIA 01

www.cnc.ase.md

1. Mentori

- De ziua ta, iubite Dascăl... p. 3
- Proiectul Educațional/Comunitar - Segment Complementar Procesului Educațional p. 4

2. Parteneri

- Conferința Republicană cu participare internațională în domeniul Fiscalității p. 5
- Adevărurile nu mor. Ele se păstrează în tainele sufletului pentru a renaște în timp. p. 6
- Biblioteca CNC al ASEM prin prisma parteneriatelor p. 7
- Relatări despre experiența deosebită trăită în perioada stagiului de practică tehnologică II în România p. 8

3. Grup-Țintă

- Rolul Clubului Economic și al Clubului de Dezbateri p. 9
- Cercul de Criminalistică - o experiență inedită p. 10
- Proiectul Educațional "Literatura altfel" p. 11
- Consiliul Instituțional al Elevilor - organ reprezentativ al elevilor din CNC al ASEM p. 12
- Adaptarea relațională a elevilor anului I - aspect fundamental al reușitei academice p. 13

4. Acțiuni

- Odă pâinii p. 14
- Activitate extracurriculară "Zero Risipa" p. 15
- Activitatea non-formală - punte de trecere de la teorie la practică p. 16
- Performanțele sportive ale elevilor p. 17
- Experiența bobocșilor. Sesiunea 2022
- 100 de tineri au zis p. 18
- E iarăși toamnă-n calendar... p. 19

Echipa de redacție: Rotaru Irina - director adjunct pentru instruire și educație
 Țibuleac Mariana - director adjunct pentru instruire practică și producere
 Corcodel Mariana - profesoară de Limba engleză

ISSN 2587-4489

9 772587 448001 >

De ziua ta, iubite dascăl...

În toamnă, anotimpul schimbărilor, al uitării, al iertării...frunzele îngălbenite, sleite de puteri ușor se aștern formând un covor multicolor, soarele parcă devine mai zgârcit, norii răutăcioși îl ascund furându-i razele călduroase...tot ce-i viu parcă amortește, devine mai trist. Totuși, ziua de 5 octombrie, Ziua profesorului, Ziua lucrătorului din învățământ sau Ziua Educației a fost o zi frumoasă, plină de emoții pozitive și mesaje de felicitare adresate cu mult drag de către elevii Colegiului Național de Comerț al ASEM celor mai dragi dascăli.

Evenimentul a constituit o ocazie deosebită pentru a le adresa cele mai sincere și frumoase urări de bine și de a exprima profunda recunoștință pentru talentul și răbdarea nemărginită, devotamentul și sacrificiul pe care-l manifestă de zi cu zi cadrele didactice, roadele cărora sunt generații de oameni instruiți, integri, capabili să promoveze Moldova înainte.

Istoria acestei zile profesionale datează din 1966, când la Paris a avut loc o conferință despre statutul profesorilor. Pe 5 octombrie, din 1994, această sărbătoare profesională a fost sărbătorită de profesori din peste o sută de țări. Această dată este cea care amintește tuturor de marele merit al profesorilor în procesul de învățământ la toate nivelurile. Cu siguranță în spatele fiecărui om, bogat sau sărac, celebru sau nu, se afla un dascăl. Astfel, acești oameni demni aduc o contribuție neprețuită la dezvoltarea întregii societăți. Precum afirma Sfântul Ioan Gură de Aur: "Nu există artă mai frumoasă decât arta educației. Pictorul și sculptorul fac doar figuri fără viață, dar educatorul creează un chip viu; uitându-se la el, se bucură și oamenii, se bucură și Dumnezeu." Nu oricine poate îmbrățișa cariera didactică. Profesorul trebuie să fie un îndrumător și un sfătuitor al elevilor, trebuie să știe să declanșeze și să întrețină interesul, curiozitatea și dorința lor pentru activitatea de învățare. Competența, ținuta morală și intelectuală, tactul pedagogic – toate acestea îl definesc.

De altfel și Colegiul Național de Comerț al ASEM a marcat această zi printr-o activitate extracurriculară care a pus în valoare întregul corp didactic al colegiului. Prin poezii, cântece, dans și cuvinte alese au fost omagiați profesorii care muncesc zi de zi, la formarea unei tinere generații de valoare. În contextul evenimentului au fost oferite diplome de onoare pentru contribuție la educarea tinerei generații și cu prilejul Zilei profesionale a lucrătorului din învățământ, cadrelor didactice la mai multe categorii după cum urmează:

- pentru activitate prodigioasă în domeniul educației, competențe profesionale în organizarea procesului educațional;
- pentru rezultate deosebite la olimpiadele zonale;
- pentru activitate științifică valoroasă;
- pentru cel mai responsabil diriginte;
- pentru promovarea imaginii instituționale;
- pentru debutul profesional.

Proiectul Educațional/Comunitar - Segment Complementar Procesului Educațional

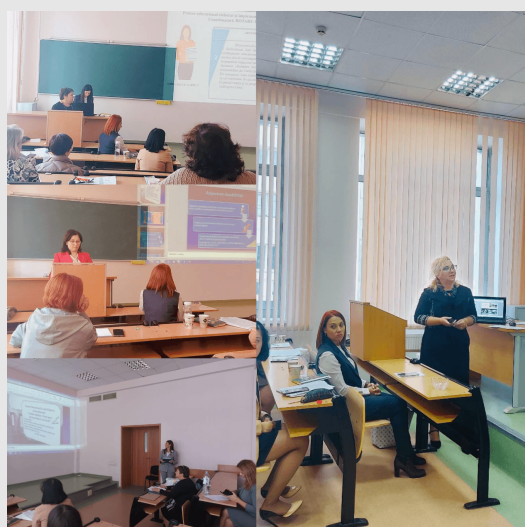

La data de 6 octombrie 2022 cadrele didactice și manageriale din 9 instituții de învățământ din Republica Moldova și-au dat întâlnire în incinta Colegiului Național de Comerț al ASEM, pentru a împărtăși experiența despre implementarea proiectelor educaționale/comunitare la nivel instituțional, național sau internațional.

Invitatul principal al activității, Melinte Claudia, coordonatorul

Oficiului Național Erasmus + Moldova, a inițiat activitatea cu informații și sfaturi utile referențiale aderării instituțiilor profesionale tehnice la proiecte educaționale/comunitare internaționale.

Programul Erasmus + a marcat în acest an 35 de ani de la fondare, perioadă, în care a susținut cele mai ambițioase și de succes proiecte, care au la temelie spiritul liber al Uniunii Europene.

La conferință au fost prezenți peste 30 de participanți din nouă instituții de învățământ din RM: Centrul de Excelență în Economie și Finanțe, Colegiul de Ecologie, Centrul de Excelență în Transporturi, Centrul de Excelență în Administrarea Afacerilor, Centrul de Excelență în Energetică și Electronică, Colegiul Pedagogic Ion Creangă din Bălți, Școala Profesională nr. 2, Chișinău, Liceul Teoretic cu Profil de Arte „Mihail Berezschi” și Colegiul Național de Comerț al ASEM, unde au fost expuse 14 prezentări ale participanților, axate pe implicarea discipolilor săi în proiecte educaționale / comunitare. Pornind de la scopul conferinței, care a constat în diseminarea experienței de succes a actanților implicați în procesul de organizare, integrare, aderare, generare de proiecte locale / naționale / internaționale, asigurarea transferului modelelor și experiențelor reușite în realizarea unei educații de calitate, vorbitorii au accentuat

rolul important al proiectelor educaționale/comunitare în contextul asigurării unui proces educațional de calitate, importanța coordonării cu succes a proiectelor, precum și oportunitățile de formare a competențelor profesionale la elevi, prin implicarea în proiecte. Temele abordate în cadrul activității au fost ulterior publicate în Culegerea de articole, „PROIECTUL EDUCAȚIONAL / COMUNITAR – SEGMENT COMPLEMENTAR PROCESULUI EDUCAȚIONAL” tipărită de Serviciul Editorial – Poligrafic al ASEM, care creează un interes sporit celor interesați de principiile managementului proiectelor.

Prin diseminarea bunelor practici de implementare a proiectelor s-a trasat deschiderea spre identificarea și aderarea la noi proiecte.

Coordonatorii activității Vasiliu Galina, Rotaru Irina, Budurin – Furculiță Cristina, Țibuleac Mariana

Conferința Republicană cu Participare Internațională în domeniul FISCALITĂȚII

De Ziua Internațională a Studenților, la 17.11.2022 în cadrul Colegiului Național de Comerț al ASEM s-a desfășurat Conferința republicană (cu participarea internațională) în domeniul FISCALITĂȚII, ediția a III-a, în format hybrid. La conferință au participat elevii și cadrele didactice din 10 instituții din învățământul profesional tehnic din Republica Moldova și România: Colegiul Național de Comerț al ASEM, Centrul de Excelență în Informatică și Tehnologii Informaționale, Centrul de Excelență în Economie și Finanțe, Colegiul „Iulia Hașdeu” din Cahul, Centrul de Excelență în Administrarea Afacerilor, Colegiul Economic Administrativ din Iași, Colegiul Economic „Virgil Madgearu” din Galați, Liceul Tehnologic Economic de Turism din Iași, Liceul Teoretic “Șerban Vodă” din Slănic, Liceul Tehnologic Administrativ și de Servicii “Victor Slăvescu” din Ploiești. În calitate de invitați speciali la eveniment au fost prezenți: Iurii Cicibaba – managing partner TAXACO; Diana Ticaciuc – contabil șef al PP „Monitorul Fiscal FISC.MD”; Diana Rencbeci – administrator RENICONT PLUS SRL; Nicolae Mițu – contabil șef ProBiznet SRL, precum și cadre didactice din învățământul profesional tehnic postsecundar din Republica Moldova și România, cărora le mulțumim pentru jurizare.

Obiectivele Conferinței au vizat: dezvoltarea și amplificarea abilităților de cercetare și investigare prin tehnologiile digitale; analiza modificărilor și tendințelor în administrarea fiscală; analiza reperelor vechi și noi în fiscalitate; digitalizarea serviciilor fiscale. Prin prezentarea cercetărilor, elevii au demonstrat o gândire logică și au abordat realitatea în spirit critic cu viziuni plurivalente. Mulțumim celor 38 de elevi pentru participare și felicitări premianților conferinței care au obținut premii din partea Publicației Periadice Monitorul Fiscal FISC.MD, un abonament anual Gratuit pentru Marele Premiu și câte un Cod fiscal pentru primele trei locuri. Premiul Mare – Daniela Calamaru, Centrul de Excelență în Informatică și Tehnologii Informaționale; Locul I – Victoria Caracaș, Elena Mămăligă, Colegiul Național de Comerț al ASEM; Locul II – Andreea Mițco, Centrul de Excelență în Economie și Finanțe; Locul III – Xenia Gogu, Gheorghe Galbura, Colegiul Național de Comerț al ASEM. Mulțumim mult PP „Monitorul Fiscal FISC.MD” pentru premiile acordate. Prin organizarea acestei activități, Boșcăneanu Nadejda, profesoară CNC al ASEM, și-a propus să încolțească dorința de cercetare la elevi și i-a îndemnat să-și urmeze inspirația de cercetare și să aibă aspirații mari care să se materializeze cu rezultate concrete și pozitive.

Boșcăneanu Nadejda, profesoară de Discipline Economice, grad didactic superior

Adevărurile nu mor. Ele se păstrează în tainele sufletului pentru a renaște în timp

La 11 octombrie 2022, elevii CNC al ASEM au avut ocazia să vizioneze și să trăiască emoția unei lecții de viață, vizionând filmul cutremurător al regizoarei Leontina Vatamanu „Siberia din oase”, realizat în baza a patru confesiuni a celor patru familii care au trecut prin calvarul deportărilor din iulie 1949, care au fost ridicați și trimiși forțat în Siberia în cel de-al doilea val de deportări. Filmul este o dramă documentară și a fost lansat în 2019, cu ocazia marcării a 70 de ani de la deportările din Basarabia. Fiecare episod, din cele patru, este o istorie separată și descrie ororile și dramele prin care au trecut zeci de mii de basarabeni în perioada stalinistă, 11293 de familii din arealul dintre Nistru și Prut.

Elevii-spectatori au simțit emoții profunde din moment ce au apărut copii pe ecran. Soarta nemiloasă nu i-a trecut cu vederea nici pe ei. Fiind smulși, în plină noapte, din propriile case, alături de părinți, au fost încărcăți în camioane, după care – în vagoane pentru vite și transportați spre tărâmul sclaviei și frigului din Siberia. Strigătele de durere ale protagoniștilor au pătruns în sufletul privitorilor, încât s-a produs un efect paralel: lacrimile șiroiau atât pe chipurile copiilor de pe ecran, care au prezentat ororile trăite, cât și a celor din sala de spectacol, deja din secolul al XXI-lea, care și-au completat cunoștințele cu noi informații, învățând o lecție de istorie.

La sfârșitul filmului, când starea afectivă a trecut orice așteptare, spectatorii au avut deosebitul prilej să dialogheze cu cei care au creat acest film: Leontina Vatamanu, regizoarea filmului „Siberia din oase”, Virgil Mărgineanu, producătorul filmului și Președintele Uniunii Cineaștilor, Zinaida Bolea, conferențiar universitar, doctor în psihologie, care a apărut pe ecran în timpul vizionării filmului, în dialog cu regizoarea, Igor Cașu, doctor în istorie, directorul Agenției Naționale a Arhivelor din Republica Moldova. Dialogul a completat informația vizionată, punând accente pe cele mai importante momente ale calvarului deportărilor staliniste, trăite de zeci de mii de moldoveni în Siberia de gheață, dar, mai ales, de cei 11889 de copii nevinovați.

Sfârșitul evenimentului s-a încununat cu un interviu, realizat de eleva CNC al ASEM – Andreea Tabarcea cu regizoarea filmului „Siberia din oase” Leontina Vatamanu. Este îmbucurător faptul că elevilor li se oferă și alte oportunități de realizare a capacităților creative, în afară de cele de specialitate. Acest interviu, care poate fi vizionat pe youtube de toți privitorii interesați de pe mapamond, este o completare a tuturor secvențelor apărute pe ecran, plus alte detalii din procesul de producere a filmului. Dialogul a accentuat că lecția de istorie mai poate fi studiată și în alt mod, în afara sălilor de curs, cu implicări directe și ale specialiștilor din alte domenii.

Vizionarea filmului „Siberia din oase” a servit ca metodă de predare a unei lecții de viață, de suferință, de trăiri adevărate ale poporului basarabean în perioada stalinistă a anilor '40 ai secolului XX. Drama neamului nostru va rămâne o amintire vie pentru generațiile viitoare.

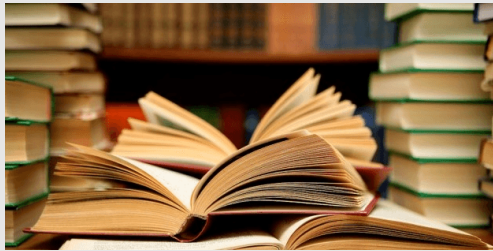
Aurelia Atanasov, profesoară de Limba și literatura română,
Cebotari Margareta, Panaguța Rodica, Scobioală Nadejda –
profesoare de Istoria românilor și universală.

BIBLIOTECA CNC AL ASEM PRIN PRISMA PARTENERIATELOR

Biblioteca CNC al ASEM este parte integrată a sistemului de învățământ profesional-tehnic și participă la procesul de instruire, formare și educație, prin asigurarea informațională a acestor procese.

În contextul schimbărilor actuale și a obiectivelor pe care trebuie să le realizeze, biblioteca contribuie, pe lângă împrumutul publicațiilor și instruirea în Cultura informației, organizarea colecțiilor și a mijloacelor de informare, la stimularea imaginației, a creativității tinerilor prin diverse activități culturale și de informare, prin elaborarea materialelor informative care să-i ajute în pregătirea școlară.

Promovarea serviciilor de bibliotecă este unul dintre obiectivele de bază a bibliotecii, mai ales că la nivel național, anul 2022 a fost declarat - "Anul Consolidării relațiilor dintre bibliotecă și comunitate."

Prin diverse metode de promovare, accesibile instituției, bibliotecarii urmăresc asigurarea comunicării, colaborării și cooperării optime între bibliotecă și publicul ei.

Parteneriatul cu cadrele didactice se axează pe o bună conlucrare pentru atingerea impactului în formarea unei personalități creative, activă civic și bine pregătită profesional. Biblioteca cooperează cu cadrele didactice pentru selecția publicațiilor în vederea completării fondului de carte, promovării colecțiilor de documente prin realizarea expozițiilor pe diferite teme, evenimente, aniversări, etc.

Parteneriatul cu Biblioteca Științifică a ASEM se referă la o multitudine de activități ce țin de organizarea colecțiilor, comunicarea lor, organizarea evenimentelor de informare și culturale, organizarea campaniilor, conferințelor, acțiunilor de instruire și activitatea expozițională.

Parteneriatul cu Biblioteca „Hristo Botev”. În scopul promovării cărții și a lecturii, Biblioteca CNC a realizat de mai mulți ani un parteneriat de succes cu Biblioteca „Hristo Botev”. În context, evidențiem câteva evenimente organizate:

- Lecția publică Formarea și dezvoltarea orașului Chișinău până în secolul al XIX-lea, desfășurată de doctor în arhitectură Sergiu Ciocanu, Institutul Patrimoniului Cultural al Academiei de Științe a Moldovei.
- Întâlnire cu pictorul Mihail Peicov.
- Participare la cea de-a XIX-a Conferință literară "Chișinăul citește!", sesiunea adolescenți, în baza cărții Hotel California de Constantin Cheianu.

Parteneriatul cu Biblioteca Națională se axează pe vizitarea expozițiilor, organizarea excursiilor, ca de exemplu, vizionarea expoziției de pictură Valentina Brâncoveanu "Peisaje urbane din Chișinăul de ieri și de azi."

Parteneriatul cu Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” s-a axat pe educația media și excursii, ca de exemplu participare la cea de-a XXIV-a ediție a Salonului Internațional de Carte pentru Copii și Tineret, inclusiv la prezentarea Programului Național Voucher cultural, în cadrul Salonului Internațional de Carte pentru Copii și Tineret.

Parteneriate cu persoane particulare (scriitori, poeți, pictori, experți, etc.)

- Întâlnirea elevilor CNC cu scriitoarea Claudia Partole;
- Întâlnire cu Elena Caterev, meșter popular.

Noi parteneriate

A fost încheiat un parteneriat nou cu Centrul Academic Internațional Mihai Eminescu în scopul realizării unor activități comune, inclusiv cu cadrele didactice.

Colaborarea cu diferite instituții din municipiu Chișinău confirmă rolul educațional și cultural pe care biblioteca îl are în continuare.

Scopul încheierii unor parteneriate sunt acelea de a cultiva interesul pentru lectură, de a forma un compartiment de utilizatori activi al resurselor documentare și serviciilor de bibliotecă. Doar prin schimb de experiență, practici, dezbateri în comun a problemelor actuale din domeniu vom obține succese notabile în deservirea utilizatorului.

Valentina Melihov,
Bibliotecar principal,
Biblioteca CNC al ASEM

Activitățile extracurriculare organizate în cadrul CNC. Impresii...

Relatări despre experiența deosebită trăită în perioada stagiului de practică tehnologică II în România

Practica desfășurată în România a fost o experiență inedită și interesantă pentru mine, deoarece am reușit să observ cum arată lumea hotelieră dincolo de țărâmul Republicii Moldova, peste Prut, unde totul este atât de asemănător dar totuși foarte diferit.

Mă numesc Carauș Margarita, sunt elevă în Colegiul Național de Comerț al ASEM, îmi fac studiile la programului de formare profesională tehnică "Organizarea serviciilor în hoteluri și complexe turistice". Vreau să împart experiența mea, vis - a - vis de desfășurarea stagiului de Practică tehnologică II, cu voi, dragi elevi!

La început, această posibilitate părea intangibilă, dar împreună cu echipa managerială a instituției și a conducătorului de practică dna Patrașcu Dorina, profesoară de discipline economice, am reușit să îndeplinesc toate cerințele solicitate de MECRM.

Inițial a fost dorința, apoi am pregătit dosarul cu actele menționate în Regulamentul privind organizarea și desfășurarea stagiului de practică în învățământul profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar, nr. 1086 din 29.12.2016, pct.32, care ulterior a fost depus la Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova. La sfârșitul lunii mai am fost anunțată că solicitarea mea este aprobată și am plecat la locul unde urma să-mi desfășor stagiul de practică conform contractului obținut!

Hotelul „SONNE” din orașul Sibiu, un hotel de 2 stele, are și un restaurant în incintă ce poate fi considerat un local aparte. În prima zi la locul de practică, am fost întâlnită de recepționista Paula, care mai apoi m-a informat cu toate detaliile, specificul hotelului, atât pentru zona respectivă, cât și din țară. O primire prietenoasă, dar și exigentă a fost din partea directorului Hotelului „SONNE”, domnul Ovidiu Nicoară, care m-a prezentat întregului personal, cu care urma să desfășor activitatea mea în calitate de stagiară, pe toată perioada preconizată. Din acel moment, respectând graficul prestabilit, conform Contractului stagiului de practică, am fost prezentă în fiecare zi, de luni până vineri, mai întâi în prima parte a zilei, apoi în orele din partea a doua a zilei, pentru a cunoaște toate detaliile, tot ce trebuie să știe un viitor recepționar a unității de cazare, doar aceasta este calificarea obținută după absolvirea programului de formare profesională tehnică „Organizarea serviciilor în hoteluri și complexe turistice”.

Activitatea practică desfășurată în cadrul hotelului „SONNE” a fost un proces plăcut, util și profesionist, pentru că mi-au fost oferite condiții și o atitudine foarte bună, având posibilitatea să observ care este structura organizatorică, relațiile cu consumatorii, ofertele structurii de cazare, modalitățile de promovare a hotelului, precum și felul în care fiecare lucrător colaborează unul cu altul. Făcând cunoștință cu sarcinile de lucru și obligațiile postului, am înțeles cum se soluționează problemele apărute în activitatea practică, am cunoscut modul de deservire a diferitor categorii de beneficiari, etc. - am înțeles, la propriu ce înseamnă să lucrezi și cum poate arăta pe plan intern o structură de primire cu scop turistic. Prin urmare am avut timpul necesar să-mi dezvolt competențele profesionale, să studiez și să elaborez Raportul stagiului de practică la un nivel pe măsura așteptărilor.

Am cunoscut multe persoane cât locale atât și de peste hotare, în special motocicliști din Germania. Am realizat că românii sunt foarte ospitalieri, comunicabili și prietenoși.

Evident, m-au ajutat cunoștințele pe care le-am acumulat studiind disciplinele de specialitate, aici, în Colegiul Național de Comerț al ASEM, despre activitatea hotelieră și a restaurantelor. Pe această, cale vreau să le spun un mare MULȚUMESC tuturor profesorilor Colegiului, care au contribuit și vor contribui la dezvoltarea mea pe țărâmul profesional.

Vreau să menționez cât de diferit poate fi procesul de organizare a unei entități, de aceea orice experiență acumulată în cadrul acestora este foarte utilă. Acest fapt l-am conștientizat în urma desfășurării stagiului de practică în România și sunt foarte recunoscătoare managerilor CNC al ASEM cât și părinților pentru această oportunitate deosebită.

Mesajul care aș vrea să-l transmit fiecărui care citește acest articol, este să vă uitați dincolo de posibilitățile voastre, să încercați să depășiți necunoscutul și greutățile într-o atingere a scopului care vă poate influența frumos viața.

Activitățile extracurriculare organizate în cadrul CNC. Impresii...

ROLUL CLUBULUI ECONOMIC ȘI AL CLUBULUI DE DEZBATERI

În cadrul Colegiului am avut parte de o mulțime de activități extra-curriculare ce mi-au oferit șansa să mă educ financiar și să înțeleg economia la un nivel mult mai profund. În cadrul Clubului Economic, ghidat de profesori Patrașcu Dorina și Enachi Olga, am reușit să cunosc multe persoane noi care împărtășesc aceleași interese ca și mine cu toții am primit șansa să participăm la diverse webinare despre subiecte actuale, cum ar fi Multi Level Marketing sau surse de venit în 2023.

Am participat la traininguri organizate de Fundația de Educație Financiară OK despre economisire și investiții, evenimente care m-au făcut să privesc altfel lucrurile cu privire la modul cum îmi cheltuiesc banii și chiar am implementat în viața mea unele din metodele prezentate. O altă activitate utilă pentru mine a fost Clubul de Dezbateri, care îmi oferă șansa să lucrez în echipă, dezvoltă aptitudinile de vorbire în public, munca în echipă, ingeniozitatea, gândirea critică și logica. Am avut onoarea să particip la Olimpiada de Economie în clasa 10-a, unde m-am plasat pe locul 1 la etapa zonală, iar apoi pe locul 10 în cadrul olimpiadei republicane. Aceste rezultate au fost un imbold pentru mine să continui să mă implic în cât mai multe activități din sfera economică, astfel la scurt timp am participat și la Innovation Camp, un proiect care mi-a oferit șansa să îmi dezvolt capacitățile antreprenoriale și spiritul de echipă. A fost o experiență de neuitat ce m-a făcut să îmi doresc să particip și anul acesta pentru a doua oară. Am apreciat mult întrunirile cu mentorii, care ofereau sfaturi utile, ne-au făcut să atragem atenția la detalii importante ale proiectului, totodată și critica constructivă oferită de juriu, fapt care pot spune că a fost și motivul îmbunătățirii proiectului de anul acesta, comparativ cu anul trecut, când am obținut locul 4, iar anul acesta am fost nominalizată pentru titlul de "Cel mai bine argumentat model de afaceri". Cu siguranță mă voi implica cu orice ocazie fiindcă experiența este una deosebită și mă va ajuta mult pe viitor. Sunt mândră că fac parte din Colegiul Național de Comerț, care mi-a oferit atâtea posibilități de dezvoltare.

Tapu Veronica,
CON 213

Zamisnii Carolina,
CON 211

Fiind studentă a Colegiului Național de Comerț al ASEM, cunoștințele mele economice au evoluat constant calitativ și cantitativ datorită lecțiilor de economie, training-urilor organizate în parteneriat cu Fundația pentru educația financiară OK, training-ului dedicat tendințelor și profesiilor viitorului în Social Media, realizat în parteneriat cu domnul Dumitru Talmazan, webinarului dedicat subiectului "Multi Level Marketing - MLM" realizat în parteneriat cu domnul Bordea Alexandru și a altor activități non-formale la care am avut norocul de a participa. Recentă inaugurare a Clubului Economic din cadrul CNC, ghidat de profesoarele Enachi Olga și Patrașcu Dorina, nemijlocit a contribuit la ținerea flăcării interesului față de economie aprinsă. Întâlnirile clubului sunt mereu mult așteptate, deoarece ne dezvoltă abilitatea neori atrofiate din cauza lipsei de interes a generației actuale: abilitatea de a căuta singuri, de a filtra, clasifica și a percepe informația găsită; iar profesoarele, fiind mentorii noștri, creează și mențin acel spațiu sigur în care ne putem exprima și putem evolua sub propria viteză și tempou. La capitolul evoluției și constantei dezvoltări pot încadra și Proiectul Economic Național Educațional "Innovation Camp" realizat în parteneriat cu AO Junior Achievement Moldova, CEO Filipșchi Laurenția... Am participat la el în ediția a II-a a toamnei anului 2021, iar experiența desprinsă din acele 4 zile va rămâne cu mine mereu. Crearea propriei idei, interacționarea cu echipa, conferințele cu mentorii și experții... Totul a avut loc rapid și intens, lăsând o amprentă semnificativă. În cadrul proiectului am dezvoltat o flexibilitate enormă, atât față de oscilațiile cunoscute de procesul de dezvoltare a ideii alese, cât și față de colegii mei, căci te înveți să le ascuți părerea și să implementezi cea schimbare, păstrând, totodată, autenticitatea ta și a lor. Am reușit!!!!... Am obținut locul I, iar recenziile juriului au fost ca un impuls ce te îndreaptă cu încredere spre viitorul tău, în final având încrederea că tu singur ești "Făuritorul propriei vieți, și nimic nu este imposibil. Astfel, acest proiect, contribuie extrem de mult în sculptarea adolescenților, deschizându-le cărare spre imensul viitor și îndreptându-i spre succes fără frică, ci cu iscusința și abilitatea de a manevra cu propriile idei, gânduri și emoții...

Acum fiind într-un proces de autodezvoltare în care investesc timp, am găsit o activitate interesantă - dezbaterile. De la primul training al Asociației Naționale de Dezbateri Academice, organizat de președintele acesteia Ion Bulgac petrecut în cadrul Colegiului Național de Comerț al ASEM am rămas profund interesată și plăcut surprinsă de faptul că există o astfel de oportunitate în care mă pot implica și manifesta. Fiind o fire competitivă și care prefer să se discute pe teme contradictorii, am înțeles că această activitate este șansa mea de a-mi exprima felul cum gândesc, cum văd lucrurile și să-mi demonstrez puterea mea de convingere. Dezbaterile au contribuit la dezvoltarea mea personală și mi-au îmbunătățit competențele lingvistice, de exprimare, de argumentare și gândire critică pe care le-am putut valorifica abia după implicarea în dezbateri. Un beneficiu care mi se pare extrem de important este că îți depășești frica de vorbire în public. Atunci când nu mai simți anxietate și presiune când vezi că toți ochii sunt pe tine - e un sentiment de nedescris.. Un alt beneficiu a unei astfel de activitate este că înveți să-ți exprimi ceea ce ai de spus mai clar, coerent și cu o putere maximă de convingere. Pilonii de bază într-o dezbateri sunt identificarea argumentelor și contraargumentelor, ceea ce impune cunoașterea profundă a subiectului dezbătut. Înveți să-ți structurezi ideile, să te exprimi liber unde să incluzi dovezi ce îți afirmă ceea ce spui și să comunici pe înțelesul a unui public larg.

Astfel, în cadrul colegiului s-a dat start clubului de dezbateri, coordonat de profesoarele Patrașcu Dorina și Manea Natalia.

Clubul de dezbateri din cadrul CNC al ASEM îți dă posibilitatea să te dezvolți armonios, stimulează încrederea în sine, îți permite să comunici echilibrat, democratic și să dezvolți capacitățile de lucru în echipă.

Jitari Snejana,
CON 211

Cercul de Criminalistică - o experiență inedită

În anul curent, Colegiul Național de Comerț al ASEM a fost selectat pentru pilotarea cercului STEM&Criminalistică care se desfășoară în baza unui memorandum de înțelegere semnat între Ministerul Educației și Cercetării, Inspectoratul General al Poliției și PH Internațional Moldova cu susținerea Centrului Tehnico-Criminalistic și Expertize Judiciare al IGP, în cadrul programului de Socializare Juridică în școlile din Republica Moldova, implementat cu suportul financiar al departamentului de Stat al SUA prin intermediul biroului Afacerilor Internaționale.

Scopul activității: Familiarizarea elevilor cu noțiunile și metodele elementare din domeniul criminalistic.

Unul din obiectivele relevante ale cursului pune accent pe importanța cunoașterii legităților științelor naturii (fizică, chimie, biologie) în procesul de investigare și descoperire a unei infracțiuni. Aceste activități sunt conduse în zilele de miercuri și vineri ora 14.40 de către profesoara de chimie

Botnaraș Nina cu elevii grupelor COM-211, COM-212. Astfel elevii cunoscând domeniile speciale ale criminalității, vor putea privi disciplinele reale și semnificația lor dintr-un unghi diferit. Cunoașterea procedurilor relevante vor ajuta elevii să evalueze situația dacă ajunge accidental la locul unei infracțiuni, să se orienteze în luarea unor decizii corecte, să aducă aportul în investigarea și descoperirea

rapidă și eficientă a infracțiunii. Pentru elevi este caracteristic curiozitatea, inteligența, energia și pasiunea de a afla ceva nou, de a cerceta diferite situații. Această dorință de cercetare este asociată cu metode științifice din domeniul biologiei, chimiei și fizicii în baza unui algoritm deductiv, iar satisfacția descoperirii unor adevăruri motivează elevii pentru activitate de cercetare - lucrul care este util atât în viața de zi cu zi, dar și în orientarea profesională a tinerilor. Pentru activitatea de cercetare sunt necesare cunoștințe vaste și abilități din domeniile științelor reale, care permit obținerea informațiilor ce pot elucida unele situații complicate. Pe parcursul semestrului I, elevii s-au încadrat cu ușurință în activitățile teoretice, precum și cele practice. Elevii au cercetat, investigat și colectat probe de la locul presupusei infracțiuni, au determinat falsul de monede, elementele de siguranță ale leului moldovenesc. Un rol deosebit în activitățile de cercetare îi revine tehnologiilor informaționale, prin intermediul cărora elevii au creat portretul robot al unui presupus infractor după depozițiile unui martor ocular.

În cadrul activităților practice are loc o intercalare a domeniilor înrudite, astfel abordarea interdisciplinară apropie investigația criminalistică de conceptul STEM, care este recunoscut drept una din strategiile cele mai eficiente în pedagogia contemporană.

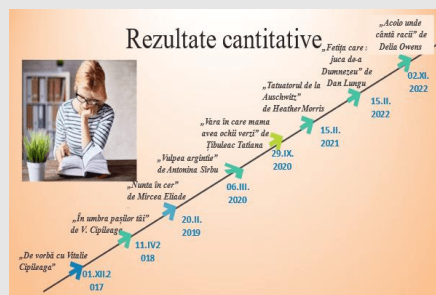
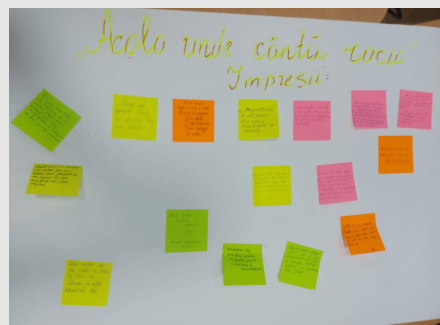
Botnăraș Nina,
profesoară de chimie,
grad didactic superior

PROIECTUL EDUCAȚIONAL „LITERATURA ALTFEL”

Fiindcă astăzi educația depășește limitele exigențelor curriculare, Proiectul educațional „Literatura altfel”, sperăm noi, să dobândească un statut esențial în formarea individului motivat să descopere lumea prin lectură, să progreseze, să obțină rezultate, să se afirme, pentru a se autoidentifica/autodefini. În acest sens, Proiectul a fost inițiat în scopul motivării lecturii din plăcere, determinând interesul elevului de a învăța prin intermediul tehnicilor motivaționale diverse, care îl apropie de scara vieții. De asemenea, l-am realizat ca o punte de trecere de la textul extracurricular la cel curricular pentru că lectorul care cunoaște lumea, angajând în acest scop texte-tabiet, lansând conexiuni între Realitatea educațională și Realitatea existențială, inevitabil, va esențializa că textul răspunde, de fapt, contextului fundamental – LUMEA. Iar „calea lungă” de la textul extracurricular la cel curricular nu este decât o „cale iluzorie”, pentru LUMEA valorificată în textele citite din plăcere, nu contravine lumii proiectate în textele incluse în Curriculum Național. În așa mod, ei vor citi cărțile care le permit să fie conectați la pulsul vremii și la progresul cunoașterii, căci cărțile citite fac diferență în înțelegerea lumii, pentru că lectura deschide uși spre experiențe, educație, cunoaștere, carieră, imaginație, creativitate... și încă multe alte uși importanța cărora este aflată abia după ce ușa este deschisă. Viața fără lectură înseamnă viață fără de viață – cam așa putem spune despre o competență absolut indispensabilă omului cult.

Credem că existența în timp a proiectului „Literatura altfel” (prima ediție în 2017, au participat doar elevii din CNC ala ASEM; în 2018, 2019 – elevi din 2 instituții, 2020 – elevi din 5 instituții; 2021, 2022 - elevi din 3 instituții) certifică eficiența lui.

Cu intenția de diseminare a bunelor practici, ne vom referi la câteva activități literar-artistice din cadrul proiectului. Demararea unei experiențe inedite prin implicarea, în discuții asupra textului, a autorului acestui text, factor motivațional progresiv ce generează plăcerea lecturii și favorizează apariția dezbaterilor lectorale, aa avut loc în anul 2017. În așa mod, un impact benefic și de durată asupra elevilor-lectorii și nu numai, a avut activitatea „De vorbă cu Vitali Cipeleaga”. Aceste întâlniri rămân întipărite în sufletele discipolilor pentru totdeauna, involuntar făcându-i să memoreze conținutul acestor lecturi, dar și provocându-i să citească alte romane ale scriitorului respectiv.

Extinderea procesului de organizare a proiectului de lectură prin implicarea elevilor, dar și a cadrelor didactice din alte instituții profesionale tehnice stimulează spiritul competitiv al elevilor, dar și dorința de a împărtăși cu semenii motivația pentru lectură, evitând standardele curriculare, totodată, satisfăcând necesitatea de a evita circumstanțele bine-cunoscute ale unei lecții obișnuite, percepând literatura „altfel”, exact ca în cazul dezbaterilor în baza romanului Antoninei Sârbu „Vulpea argintie”.

Punând accent pe dezvoltarea competențelor de comprehensiune a textului, prin centrarea pe aptitudinile practice ale elevilor, le-am propus să-și proiecteze viziunea printr-un produs arhitectural 3D, consolidat din 8 puncte ideatice definitorii, reprezentând astfel universul romanului „Tatuatorul de la Auschwitz” de Heather Morris, în așa mod, activitățile propuse în acest proiect aduc abordări inter și multidisciplinare din domeniul diferitelor ramuri ale artei: literatură, arte vizuale și muzică. Acest proiect are menirea de a promova lectura, de a identifica modalități și tehnici care ar contribui la stimularea interesului elevului pentru lectură.

Așadar, Proiectul educațional „Literatura altfel”, reprezintă o încercare de a descoperi/redescoperi, cultiva/valorifica plăcerea lecturii, pentru a trece de la textul extracurricular la cel curricular.

Irina ROTARU, dir. adjunct pentru instruire și educație, CNC al ASEM
Galina VASILIU, prof. de L. și lit. română, gr. did. superior, CNC al ASEM

Consiliul Instituțional al Elevilor - organ reprezentativ al elevilor din CNC al ASEM

O societate democratică cu un sistem de învățământ efectiv nu poate exista fără ca elevii să participe la luarea deciziilor care țin de propria lor educație.

Consiliul Instituțional al Elevilor din cadrul CNC al ASEM este un organ de autoconducere și reprezentativ al elevilor, acesta fiind implicat în identificarea și soluționarea problemelor care îi privesc pe elevi. Este important de realizat că atribuțiile și scopurile CIE nu se rezumă doar la organizarea evenimentelor distractive, ci este unul mult mai substanțial, deoarece CIE participă la luarea deciziilor în cadrul instituției, desfășurându-și activitatea în parteneriat cu echipa managerială, cadrele didactice și părinții în beneficiul elevilor și al comunității.

Consiliul Instituțional al Elevilor este ales la începutul fiecărui an de studii, astfel pentru perioada anului 2022-2023 a fost inaugurat un nou CIE. Pașii de realegere a membrilor CIE fiind:

1. Crearea Comisiei de colectare și analiză a cererilor depuse de elevii din CNC al ASEM;

DISPOZIȚIA NR. 332C DIN 01 SEPTEMBRIE 2022.

2. Constituirea Grupului de lucru responsabil de organizarea unui proces de alegere al CIE;

DISPOZIȚIA NR. 351C DIN 19 SEPTEMBRIE 2022.

3. Mediatizarea informațiilor privind procesul de constituire și posibilitatea de a candida ca membru a Consiliului Instituțional al Elevilor utilizând diverse metode (social media, chat-uri online, anunțuri etc.);

4. Organizarea și Monitorizarea procedurii de înregistrare a candidaților în calitate de membri CIE pentru anul de studii 2022-2023 și Stabilirea perioadei de înregistrare a candidaților, în format on-line, prin accesarea formularului: 21-28 septembrie, 2022;

<https://forms.gle/K8EJLC1vk959UqxP6>

5. Analiza formularelor completate de către candidați

La 28.10.2022 a avut loc alegerea Comitetului de Conducere al CIE. În urma votului deschis Președintele CIE este aleasă eleva grupei CON 212 - Tihon Viviana

Vicepreședinți:

Ganenco Alexandra, CON-201

Rusu Andreea, CON-202.

CIE gestionează 4 departamente: Resurse umane, Presă și Branding, Elaborare Proiecte, Logistică și Organizare.

La 02.11.2022, s-a desfășurat prima ședință a CIE la care au fost aleși șefii departamentelor și a secretarului CIE. Reieșind din rezultatele votării:

1 Resurse umane

Șef: Bragaru Mădălina, TUR-213

2 Presă și Branding

Șef: Stalin Andreea, TUR-204

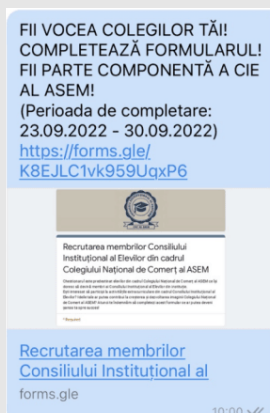
3 Elaborare Proiecte

Șef: Grigori Andrian, CON-194

4 Logistică și Organizare

Șef: Iacob Bianca, CON-203

Consiliul Instituțional al Elevilor din CNC al ASEM este o structură importantă, astfel elevii învață să aibă un rol activ – participativ și să contribuie la implicarea educabililor din colegiu în viața comunității și a societății. Consiliul Instituțional al Elevilor este structura care asigură dialogul deschis și constructiv dintre administrația colegiului și elevii acesteia, contribuind la o atmosferă de respect și cooperare.

Adaptarea relațională a elevilor anului I - aspect fundamental al reușitei academice

Prin adaptare socială se înțelege procesul de adaptare activă a unei persoane la noile condiții sociale de viață, iar elevii anului I I, după ce au intrat într-un nou rol, se simt la colegiu într-un mod complet diferit, perioada de adaptare și trăsăturile sale determină în mod semnificativ bunăstarea morală și psihologică a elevilor din anul I, disciplina lor, atitudinea față de învățare și poziția de viață activă în viitor.

Studiind procesul de adaptare a elevilor anului I, în Colegiul Național de Comerț, pot distinge patru aspecte: psihofiziologic, social, pedagogic, profesional.

1. Aspectul psihofiziologic al adaptării este asociat cu ruperea stereotipului dinamic dezvoltat de-a lungul anilor și formarea de noi atitudini și abilități.
2. Aspectul social afectează interacțiunea acestora cu mediul și obișnuirea cu noua echipă.
3. Aspectul pedagogic este legat de particularitățile adaptării elevilor la noul sistem de învățământ.
4. Aspectul profesional afectează procesul de includere a elevilor într-o grupă socio-profesională.

Adaptarea elevilor din anul I este un proces complex de adaptare la noile condiții de activitate educațională și de comunicare. Mediile diferite afectează comportamentul și starea psihologică a bobocilor în moduri diferite. Un mediu neobișnuit, nou, noi camarazi, profesori necunoscuți, multe dificultăți - toate acestea pot afecta negativ psihicul unui boboc și îl pot face pasiv, precaut pentru o anumită perioadă sau, dimpotrivă, dezechilibrat, iritabil.

Adaptarea la noile condiții este calmă pentru unii, dureroasă pentru alții. Și acest lucru ar trebui să fie luat în considerare de profesor - psiholog, atunci când studiază calitățile personale ale unui boboc. O parte semnificativă a elevilor din primul an întâmpină dificultăți în activitățile lor educaționale. Datorită faptului că procesul de formare a personalității în activitățile educaționale este esențial pentru un boboc, evidențiem dificultățile care sunt cauzate de condițiile instituției de învățământ:

- Schimbări ale ritmului obișnuit de viață;
- Lipsa de timp pentru autoformare, incapacitatea de a-l distribui corect;
- Despărțirea de părinți, rude;
- Pretenții crescute ale profesorilor;
- Supraîncărcarea activităților de învățare;
- Complexitatea materialului educațional;
- Caracteristicile noii echipe;
- Educație generală și specială slabă;
- Trăsături ale relațiilor în clasă în specialitate;
- Lipsa abilităților de comunicare și discuție;
- Lipsa abilităților de învățare;
- Specificul instituției de învățământ.

Cele mai mari dificultăți sunt asociate cu schimbarea ritmului obișnuit de viață (lecțiile programate pot începe dimineața și în mijlocul zilei, cu pauze de o oră sau mai mult), lipsa timpului pentru auto-studiu și utilizarea corectă a acestuia, precum și separarea de părinți.

Un rol semnificativ în depășirea dificultăților de adaptare a elevilor din anul I la etapa actuală ar trebui să îl joace profesorul și sprijinul psihologic și pedagogic al întregii echipe. Înțelegerea rolului principal al educației în dezvoltarea unui boboc este de mare importanță. Conținutul instruirii ar trebui să contribuie la o dezvoltare mai eficientă a individului, iar acest lucru este posibil numai atunci când metodele de instruire și educație sunt dezvoltate ținând cont de tiparele psihologice ale vârstei și dezvoltării individuale și, în același timp, nu se bazează doar pe cunoștințele, aptitudinile și abilitățile deja existente ale studenților din primul an, dar și stabilirea perspectivelor de dezvoltare ulterioară a acestora.

Rezumând, putem spune că eficacitatea învățării și, în consecință, dezvoltarea mentală, depinde de cât de mult se concentrează metodele de predare pe formarea capacității de învățare a elevilor din anul I, capacitatea de a dobândi în mod independent cunoștințe, nevoia unei atitudini activă față de procesul de învățare.

Așadar, cadrele didactice și colegii sunt conștienți de importanța gestionării adaptării la activitățile profesionale, de impactul adaptării rezultă asupra procesului de a deveni un viitor specialist. Astfel, devine evident că este necesar să se găsească modalități de activare a condițiilor pedagogice care să poată asigura procesul de adaptare a elevilor din anul I.

Beșliu Aurelia,
psiholog CNC al ASEM

„Odă pâinii ...”

„Dacă pâinea ar plânge, toată lumea i-ar șterge lacrimile...”

Motto-ul activității organizate pe data de 28 noiembrie, în Aula ASEM, care a avut drept scop îmbinarea artei culinare și artei artistice dedicate pâinii. Atunci când am gândit această activitate, m-am bucurat de faptul că Colegiul Național de Comerț al ASEM este locul în care se poate împleti frumos specialitatea Tehnologia Alimentației Publice cu arta Limbii și Literaturii Române care vor putea ridica în slăvi pâinea, atât de necesară astăzi, în timpurile grele pe care le trăim. Doamna Coralia Babcenco a fost persoana care a propus să scoatem în evidență pâinea de ritual. Astfel, am început activitatea cu drumul pe care îl parcurge grâul pentru a ajunge într-un final la noi, în calitate de pâine. Apoi am vorbit despre pâinea în tradiția populară, care este folosită în celebrarea principalelor momente din viața fiecăruia: nașterea, căsătoria, moartea. Cu pâine se întâlnesc musafirii, se duc la înțelegere, se vizitează părinții în zilele de sărbătoare. În cadrul ceremonialului de nuntă schimbă colacii cuscii, întâmpină tinerii. Au fost recitate poezii, interpretate cântece, pâinea a fost înscenată în toate etapele vieții, naștere, nuntă, moarte, am primit urătorii care au primit colăcelul mult dorit. Spre final de activitate am vorbit despre foametea din 1947, care a fost înscenată de câțiva elevii, care au încercat să transmit tragismul perioadei. Activitatea a fost înfrumusețată de o expoziție extraordinară realizată de Doamna Babcenco care a prezentat toate tipurile de pâine întâlnite la ceremoniile moldovenilor, dar nu a uitat nici de invitați care au fost întâmpinați cu pâine și sare.

Această activitate, nu avea să fie atât de frumoasă dacă nu avea în spate o echipă unită, care au lucrat cot la cot pentru un rezultat pe măsură. Echipa a fost formată din profesorii: Babcenco Coralia, Stăvilă- Gorobica Viorica, Coșarca Cristina, Tăietu Ina, elevii participanți ai anului I. Sala a fost arhiplină cu invitați pe măsură: administrația colegiului, profesorii împreună cu elevii de la toți anii de studii, Viorica Cazacu, director al proiectului de stat „Revitalizarea patrimoniului cultura prin obiceiuri și tradiții”, profesorii cu elevii de la școala profesională numărul 5, meseria brutar, profesori cu elevii clasei a IX-a din gimnaziul „Nicolae Haralampie Costin”.

Îndemnul pentru generația de astăzi ar fi: codul pâinii e o carte ce ne-nvață zi de zi a munci, a făuri, a trăi a prețului! Iar truditele mâini aduc sfânta pâine pe masă. Înalță-te până la această pâine, copile, căci ea este un alt soare, care răsare din pământ. Și încă odată vă spunem că cât de departe nu l-ar arunca pe om valurile vieții, el oricum mereu v-a fi chinuit de dorul de mama, de mirosul pâinii calde coapte de ea, pentru că: „Pâinea albă prin străini are gustul de pelin,/ Pâinea neagră de acasă e ca mierea de gustoasă”.

Tăietu Ina, profesoară de Limba și literatura română, CNC al ASEM

ACTIVITATE EXTRACURRICULARĂ „ZERO RISIPA”

Putem schimba lumea în mai bine. Unde începem? Învățând și reînvățând să ne respectăm mâncarea. Mulțumim, nu risipim!

Resursele de hrană sunt fundația vieții de zi cu zi.

Alegerile noastre de hrană fac diferența între un trai împlinit și sănătos și unul prin care ne irosim timpul, banii și energia. Problema risipei alimentare este în strânsă legătură cu toate aspectele semnificative ale vieții: economie, mediu, dar și educație.

Elevii participanți și temele:

Analiza economică a cheltuielilor nechibzuite în contextul Risipei alimentare, grupa TAP-191

Reducere, Evitare, Educare, Utilizare și Recuperare, TAP -191

Rețete „No-Waste” Resturile sunt cele mai bune TAP-191

Soluții comerciale pentru reducerea risipei alimentare COM -212

Ambalajul corect - garantul minimizării risipei alimentare

MER 201

Invitați:

1.Franco Sana, Președintele Asociației Bucătarilor italieni în RM

2. Cristenco Marcel, chef consultant, Brand Ambassador Casa Rinaldi în Moldova

3.Valentina Rău, Șef DETS sec. Rîșcani

4.Palitu Galina, maestru în arta culinară

5. Pascal Ana, administrator IMAP "Liceist"

6.Ghimpu Aliona, administrator IMAP "Adolescența"

7. Moțoiianu Nicolae, brand-chef restaurantul "Mi Place"

8. Caciuc Ilie, administrator restaurant "Prezident"

9.Mereuță Olesea, brand-chef restaurantul "Vila Noua"

La nivel global aproximativ o treime din totalul alimentelor produse pentru consumul uman este irosită, iar în Uniunea Europeană se estimează că 20% din totalul alimentelor produse se pierd sau se irosesc, în timp ce 43 de milioane de oameni de la nivelul Uniunii Europene nu își permit zilnic mese care să asigure o alimentație adecvată.

Cauzele risipei alimentare

Risipa alimentelor poate avea loc în toate punctele lanțului alimentar de aprovizionare și anume la fermă, la prelucrare și fabricare, la comercializare, în restaurante și cantine, precum și în gospodăriile populației. Motivele producerii deșeurilor alimentare variază mult și sunt specifice fiecărui sector de activitate.

În concluzie: Risipa alimentară: o chestiune economică, ecologică și etică. Alimentele pierdute sau risipite contribuie la schimbările climatice, având o amprentă de carbon la nivel global de aproximativ 8% din totalul emisiilor cu efect de seră antropogene globale. Reprezintă o risipă de resurse limitate, precum pământ, energie și apă de-a lungul întregului ciclu de viață al produselor. Pentru fiecare kilogram de alimente produse, sunt eliberate în atmosferă 4,5 kg de CO₂.

Risipa de alimente are nu numai costuri sociale, economice și de mediu ridicate, ci și consecințe etice. Conform Organizației pentru Alimentație și Agricultură a Națiunilor Unite, 793 de milioane de oameni din lume sunt subnutriți. Conform Eurostat, în 2014, 55 milioane de persoane (9,6% din populația UE) nu își permit o masă de calitate o dată la două zile.

Babcenco Coralia, profesoară de Discipline Comerciale, gr. didactic superior, CNC al ASEM

ACTIVITATEA NON-FORMALĂ - PUNTE DE TRECERE DE LA TEORIE LA PRACTICĂ

„Un gram de aplicație practică face mai mult decât o tonă de abstracție teoretică”

Educația non-formală - reprezintă ansamblul acțiunilor instructive proiectate și realizate într-un cadru instituționalizat extrașcolar, constituit ca o punte între cunoștințele asimilate la lecții și cunoștințele acumulate în contextul educației informale.

A pregăti tineretul de astăzi în specialistul de mâine pentru o viață activă, creatoare - presupune ca viața școlară însăși să fie activă, să manifeste o largă deschidere spre activitățile non-formale, implicând tineretul în diferite forme de muncă productivă și participare personală la fenomenele și experiențele vieții socio-culturale.

În acest context, la data de 28 noiembrie 2022, în cadrul CNC la ASEM, s-a desfășurat simularea magazinului „Moldovița” cu genericul „Moldovița- îți umple tortița”. Grupul țintă: elevii CNC al ASEM. Organizatori: Nicolai S., Lazarev N., Teacă A., Slănină A., Parteneri: Cantina ASEM, „Art-ProEco” SRL.

Scopul acestei activități este dezvoltarea competențelor profesionale ale elevilor de la programele de formare profesională tehnică „Comerț”, „Marketing”, „Merceologie” și „Tehnologia alimentației publice” realizându-se prin simularea situațiilor veridice din activitatea unității comerciale cu amănuntul legate de extinderea relațiilor cu mediul extern, cercetarea pieței de desfacere, simularea proceselor comercial- tehnologice, determinarea metodelor de etalare, realizarea actelor de vânzare, calcularea prețului de vânzare, marcarea prețului la locul de vânzare, implementarea tehnicilor de promovare, negocierea și comercializarea mărfurilor, formând-se abilități și deprinderi practice, care pot fi aplicate în majoritatea întreprinderilor după absolvirea CNC al ASEM. Activitatea de simulare a magazinului „Moldovița” iau pus pe elevi la încercare, cu alte cuvinte, ei au primit roluri, sarcini și pornind de la o situație problemă au cercetat, au studiat, au analizat, și au creat propria lor afacere, au dezvoltat spiritul de antreprenoriat.

Simularea magazinului „Moldovița” a format la elevi deprinderi de colaborare, de conducere, de organizare, de lucrul în echipă, a dezvoltat responsabilitatea, încrederea în sine, capacitatea de comunicare, de comercializare, de deservire a consumatorilor, acumulând o mică experiență practică care în viitor poate fi aplicată în practica profesională.

Elevii au înțeles un lucru, că de fiecare membru al echipei în parte depinde reușita comercială a unei întreprinderi, adică lucrul în echipă este foarte important în activitatea comercială.

În concluzie, putem spune că procesul educațional nu este numai o acțiune de transmitere a cunoștințelor din partea profesorului și de achiziționare a acestora din partea elevului, dar și un proces social și psihosocial, având ca scop pregătirea elevului pentru viață.

Nicolai Svetlana, profesoară
de Discipline Comerciale,
gr. didactic superior, CNC al ASEM

Performanțele sportive ale elevilor

Participarea echipei de rugby SPORTING- ASEM

Sportul nu construiește caracterul, ci îl dezvăluie. Talentul câștigă meciurile, dar munca de echipă și inteligența câștigă campionate.

Sporting ASEM este o echipă de tineret formată din studenții ASEM și elevii CNC.

Țin să menționez că un loc deosebit în cadrul tuturor competițiilor naționale și internaționale îl are echipa SPORTING-ASEM care aduce performanțe.

Printre rezultatele recente putem menționa:

Cupa Moldovei Rugby 10 U-16 Locul I 22.10.2022

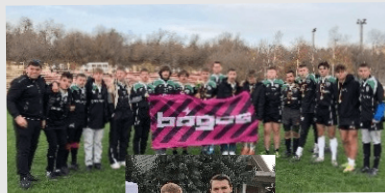
Campionatul Moldovei la rugby pe plajă Locul I

Cupa Moldovei LA RUGBY 7 U-16 Locul I

Cupa Deschisă a Municipiului Chișinău la Rugby-5, u-16, 19.11.22

Campionatul CNC al ASEM la șah 2022

Șahul este un joc util și onest, indispensabil în educarea celor tineri. Este o distracție intelectuală cu elemente creative și multă știință. Jocul de șah este o excelentă școală a gândirii logice exacte.

Martți, 15 noiembrie ora 14.30 în sala sportivă CNC al ASEM s-a desfășurat campionatul la șah.

Premianții: Coșlet Alina Mer-221; Botnaru Iulian Con-203; Șuparscaia Xenia Con-224.

29 septembrie competiție la tenis de masă, cu genericul "Sportul indispensabil în viața cotidiană" Evenimentul s-a desfășurat în sala sportivă a CNC

Săptămâna europeană a sportului 25-30 septembrie

O activitate de promovare a tinerilor este Săptămâna Europeană a sportului, unde elevilor din CNC al ASEM li se oferă posibilitatea să participe la diverse probe sportive pentru a demonstra performanțele proprii.

25 septembrie Meciuri amicale la rugby-ball elevii CNC al ASEM:

Liceul "Lucian Blaga";

Liceul "Alexandru Ioan Cuza";

Liceul "Gheorghe Ghimpu" Evenimentul s-a desfășurat în complexul sportiv ASEM

27 - 30 septembrie Cursa de 2 km, cu genericul "Ziua succesului sportiv în CNC al ASEM"

Evenimentul s-a desfășurat la Valea Morilor

27 septembrie Meci amical la volei (femenin) echipa CNC cu echipa ASEM Evenimentul s-a desfășurat în complexul sportiv ASEM

Moțoc Sergiu, profesor de Educație fizică, CNC al ASEM

Experiența boboceilor. Sesiunea 2022

Original și inedit versus clasic și tradițional - contradicția care s-a cristalizat valoric într-o singură activitate - „Balul bobocilor” - 2022!

Intenția și ulterior organizarea activității, proiect ce a generat creativitate și umor, dar care fundamentează o experiență cunoscută, a devenit realitate prin intermediul implicării cadrelor manageriale (Budurin – Furculiță Cristina, Rotaru Irina, Țibuleac Mariana), dar și a cadrelor didactice – coordonatoare a grupelor anului I de studii.

Evident, intenția nu generează rezultate dacă nu este susținută, or, într-un mediu didactic propice dezvoltării, orice proiect devine realitate prin intermediul agenților economici receptivi.

Diriginți implicați / dedicați, elevi creativi, sponsori siguri și, bineînțeles, evaluatori corecți (Rencheci Diana, agent economic, fondator S.R.L DIAZ IMPEX, Titica Livia, SRL FructeSezon, Andrei Sochircă, actor / reprezentant al Teatrului Național „Eugene Ionesco”, Chiriac – Ivașcu Alina, jurnalist Radio Moldova, Maria Onică, fondatoare On Media, Angela Vulpe, manager proiecte – revista BusinessClass) sunt premise ce favorizează succesul unei activități.

Produsele teatralizate (Proba I – Prezentarea secției: Eu antreprenor!, Proba II – Emblema, Proba III – Proba artistică: Boboței businessmani, Proba IV – Concursul căpitanilor) configurate calitativ și valoric, demonstrează implicarea tuturor actanților educaționali în emanciparea educației.

„Balul bobocilor” reprezintă o provocare unică și memorabilă pentru elevii anului I de studii. Emoțiile autentice reflectate pe chipul elevilor, creativitatea și spiritul umorului demonstrate în competiție – sunt însemnele unei activități reușite! Așadar, implicarea presupune obținerea unui rezultat, dar, inevitabil, autenticitatea rezultatului este confirmată de membrii comunității educaționale!

Rotaru Irina,
director adjunct pentru
instruire și educație

100 de tineri au zis

În conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 552 din 07.10.1996, în Republica Moldova, în a doua duminică a lunii noiembrie este marcată „Ziua Națională a Tineretului, iar Ziua Internațională a Studenților este sărbătorită în fiecare an pe 17 noiembrie și a fost declarată sărbătoare oficială încă din anul 1941. Cu această ocazie Consiliul Instituțional al Elevilor din cadrul CNC al ASEM a organizat pentru întreaga comunitate a colegiului jocul „100 de Tineri au Zis”.

Este un joc care cultivă abilitatea de lucru în grup, de comunicare și de interacționare cu persoane noi, la care au participat elevi din colegiu divizați în 2 echipe.

În prealabil, toți elevii din Colegiul Național de Comerț al ASEM au fost interogați prin intermediul unui chestionar, cărora li s-au adresate 12 întrebări, iar răspunsurile cele mai populare și originale au fost utilizate în joc.

Astfel, echipa care a deschis cele mai frecvente răspunsuri a fost declarată câștigătoare. În cadrul concursului a câștigat ECHIPA 1, formată din elevii anilor I – IV, iar sponsorii activității: Teatru Național „Mihai Eminescu”, Teatru Național „Eugene Ionesco” și Restaurantul „MILLION” au premiat membrii echipelor.

Tihon Viviana, Președinte al
CIE din CNC al ASEM, eleva
grupeii CON -212

E iarăși toamnă-n calendar...

**Creății proprii ale elevei
Tatiana Cristinoi, eleva grupei
CON-192, CNC al ASEM**

Toamna

*A revenit prin anotimpuri toamna,
Cu multe daruri, impresii, nostalgii,
E îmbrăcată colorat frumoasa Doamnă,
Și-a prins la gât mărele aurii.*

*Se plimbă tainic pe alee,
Pictează frunze de cu zori,
Ea, răspândește numai gingășie,
Din acuarela cu nuanțe noi.*

*Cât Doamna își face marea datorie,
Se-învârt frumos dansând în tril,
Tot în văpaia vântului de toamnă
Se înalță păsări spre cerul larg, senin.*

*Din gama frunzelor pictate,
Mai adunăm o toamnă-n amintiri,
E timp frumos cu mere coapte,
Cu oameni dragi și noi trăiri.*

Versuri: Tatiana Cristinoi

Noiembrie

*E peste tot Noiembrie afară,
Cu mii de frunze ruginii într-un tandem,
E melancolic, adie vânt de toamnă,
E timp perfect să medităm.*

*Se așterne toamnă peste sufletele noastre,
Cu valsul lin, cu cântec și cu tot,
O amintire se așterne peste glastre,
Cu vreascuri adunate pentru foc.*

*Și totuși am avut o toamnă plină,
De roade mii, de lacrimi, bucurii,
Acum, doar frunzele ne mai alină
Al nostru suflet plin de nostalgii.*

*Petrecem toamna prin clipe zbuciumate,
Nu reușim să savurăm orice moment,
Prea multe clipe le lăsăm uitate,
Căci ce trăim nu este repetent.*

Versuri: Tatiana Cristinoi

Iubite Dascăl

**E toamnă iar în calendar,
E amintire și poveste
Un gând profund aduc în dar,
Iubite dascăl, azi zâmbește.**

**E toamnă iar în calendar,
Și astăzi frunzele valsează,
În ritmul lor autumnal
Iubite dascăl, azi dansează.**

**E toamnă iar în calendar,
Natura este-n sărbătoare,
Eu vin cu drag să-ți dau în dar
Iubite dascăl, azi o floare.**

**E timpul astăzi tot grăbit,
Și nu-s cuvinte de exprimare,
Iubite dascăl, te cuprind,
Și te mângâi din depărtare.**

Versuri: Cristinoi Tatiana